

Lectones In Illvstri. Gymnasio Fridericiano Per. Hoc. Semestre. Spativm
A. Festo. Mich. MDCCXXXVII. Vsque. Ad. F. Pasch. MDCCXXXVIII
Avspiciis Dei Et Friderici Proponendas Avctoritate Gravissimorum.
Gymnasii Cvratorvm Pvblice. Significat M. Io. Gottfridvs. Moerlinvs. Ill.
Gymn. Frider. Director ... P. P. post examen auctumnale MDCCXXXVII.

Altenburgi

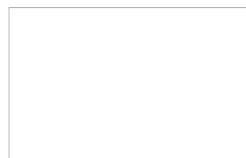
Moerlin, Johann Gottfried

P 2° 00215 (083)

https://dwb.thulb.uni-jena.de/receive/ufb_cbu_00010340

urn:nbn:de:urmel-edcfc9f1-49ce-4245-b0b1-9a85ad7428ed-00009550-11

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

urn:nbn:de:urmel-edcfc9f1-49ce-4245-b0b1-9a85ad7428ed-00009550-11

13

LECTIONES
IN
ILLVSTRI. GYMNASIO
FRIDERICIANO
PER. HOC SEMESTRE SPATIVM
A. FESTO. MICH. clb. CCXXXVII. VSQVE. AD. F. PASCH. clb. CCXXXVIII
AVSPICIIS
DEI
ET
FRIDERICI
PROPONENDAS
AVCTORITATE
GRAVISSIMORVM. GYMNASII
CVRATORVM
PVBlice. SIGNIFICAT
M. IO. GOTTFRIDVS. MOERLINVS
ILL. GYMN. FRIDER. DIRECTOR

ALTENBURGI

LITTERIS. IO. ANN. LFDV. RICHTERL. TYPOGR. APL. BEAT. HAERED.

1737

urn:nbn:de:urmel-edcfc9f1-49ce-42
45-b0b1-9a85ad7428ed-00009550-29

Seite 3 von 6

Bild: 2

Aliud esse *Latine* loqui, aliud *Grammaticae*, non inueni-
 ste dici visum est QVINCTILIANO *Inst. Orat. L. I.*
 c. 6. cuius sententiae tam tradendis linguis destinati,
 quam cognoscendis qui sunt dediti, tanto facilius ac-
 cedunt, quanto sapientius intelligunt, multos, vel morositate qua-
 dam et grammatico superciliosae frontis arbitrio, vel praesumpta o-
 pinione adductos, quamuis classicorum auctoritate scriptorum mu-
 nitas loquendi formas fastidire, nullam aliam ob causam, quam,
 quod grammaticis, quibus imbuti sunt praeceptis, nihil de iis, vel a-
 liud definitum putant. Hi, si didicerint, in libellis eiusmodi, iis
 praesertim, qui non propriis editorum observationibus aucti atque
 emendati, sed ab aliis iam propositis accommodati sunt, non con-
 tineri posse omnia, neque de Latina tantum lingua, sed de aliis
 etiam, quarum auctores populi esse desierunt, sermo est: si repu-
 tauerint etiam, scriptores ipsos non a grammaticis normam loquen-
 di accepisse, sed hos ex illis, deprehensa in dictionibus exemplo-
 rum conuenientia, primum observationes, deinde regulas expressisse,
 et, quae de *analogia* recte pronuntiavit QVINCTILIANVS. l. c. de
 grammatica etiam valere: *Non, quum primum fingerentur homines,*
demissam coelo, formam loquendi dedisse: sed inuentam esse, postquam lo-
quebantur, et notatum in sermone, quid, quo modo caderet, itaque non ra-
tione niti, sed exemplo, nec legem esse loquendi, sed observationem: Mitis
 haud dubie saepenumero iudicaturi essent. Sed haec non ita ve-
 lim accipi, quasi meum inter friuolos grammaticae artis ofores no-
 men profitear. Tantum enim abest, ut statuam, discipulum, ti-
 ronem praecipue in schola publica, ea carere posse, ut hac destitu-
 tum fatear diu admodum, in tanta scriptorum varietate, cum ingenti
 temporis iactura, incertum et fluctuantem erraturum, et sic vel nun-
 quam, vel per salebrosas oppido ambages Latium Graeciamque aditu-
 rum. Magister enim prudens, quemadmodum, post ductas primas li-
 neas, edificendis aliquot paginarum pensis animum studiumque disci-
 puli non fatigabit: ita, dum flectendi componendique consistet ra-
 tio, grammaticam euoluendo et adplicando sic reddet suo familia-
 rem, ut contra primas scribendi leges ne peccet. Et, quamuis hac
 ratione nondum omne sit confectum negotium, sed multa etiam
 in ipsa lectione occurrant, ad regulas non respondentia, quae qui-
 dem fideliter indicabit magister: tamen adhibebit cautionem, ne
 suspectum aut inuisum grammaticae reddat studium, contentus
 monuisse, eum, qui suam stili facultatem nondum probauit omni-
 bus, rectius sibi consulere, si extra omnem posita aleam utatur di-
 ctione, quam, si iis, quibus nihil rectum videtur, nisi quod regu-
 lis vel exemplis, quibus ipsi innutriti sunt, conueniat, violatarum
 legum grammaticarum praebat suspensionem. Vnum superat ma-
 lum, quod intactum non potui relinquere, non quidem ex ipsis
 grammaticis libellis, sed ex eorum diuersitate oriens, quod eo vs-
 que pertinet, ut saepenumero, ex scholis suis in alias missi, velut
 in alium delati orbem, aliis aduefaciendi praeceptis, dediscendo ve-
 tera, percipiendoque noua, et deprimantur discipuli et iniectam
 sibi moram doleant. Optandum foret quidem, in omnibus scholis
 eandem proponi grammaticam; sed, quum, illud futurum, mul-

tae rationes sperare non finant: Vno, malo huic, occurri videtur posse remedio, si vel auctores ipsi noua praecepta composituri, vel bibliopolae impressa iam recusuri, in suis quisque libris paginas aliorum, margini adiciant, vt in tanta librorum diuersitate euoluentiumque multitudine, qui prior inuenerit, reliquis succurrere paginasque significare possit, cuius rei, nostris, inter evoluendum, aliorum librorum paginas suis iussis adponere, ipsi nos huius illustris Gymnasii praeceptores non sine discipulorum fructu experimentum cepimus, quibus nihil curae est magis, quam, vt non minus linguarum cognitione instructos, quam disciplinarum etiam academiarum elementis excultos, et maioribus studiis et vitae honestae praeparemus fidei disciplinaeque nostrae commissos.

Atque vt illi pariter, qui suos nobis erudiendos tradiderunt, ac, qui in posterum sunt tradituri filios, ne ignorent, quae, quo ordine, proponantur, operae pretium est visum, hac veluti tabella publica indicare, quae futuro semestri, publice, priuatim et priuatissime a superioribus magistris selectae, primae, secundae classis discipulis, DEO fortunante, explicanda veniant.

M. Io. GOTTFR. MOERLINVS *Gymm. Dir.*

*Publice in Cl. Sel. et Pr. Doctrinam Sacram ex Compendio Locor. Theol. Hutteri, secundum praescripta legum, propositurus Art. XIV cum sequentibus explicabit. In Elementis Rhetoricis, quae ad Elocutionem et Pronunciationem pertinent, tradet. Curtii loco C. Crisp. Sallustium praeleget. Singulis Mercurii diebus, poeseos vtriusque linguae, diebus Saturni, dictionis solutae argumenta et exercitia proponere perget. Priuatim, Selecti ordinis discipulis h. c. Moralem Philosophiam continuabit explicare, Rechenbergium in Lineamentis Philosophiae civilis sequentibus. Priuatissime discipulis duarum superiorum classium Suetonium, habita potissimum exercitiorum stili ratione, adiunctoque Cellarii Breuiario A. R. est enucleaturus. In Praelectione Noui Testamenti resolutioni vocum difficiliorum attendet. Homeri Iliadem, qua adhuc vltus est methodo, explicabit. Plutarchi lectionem firmandis fundamentis grammaticis eodem ordine et tempore, quo adhuc factum est, adhibebit. Cornelium Nepotem summis etiam viris in deliciis habitum et iure habendum, observationibus grammaticis singulorumque capitum breui imitatione in succum et sanguinem conuerti coeptum, in posterum etiam explanabit. Zopffii Logicam Enucleatam studiis abiturientium in Academia parantium consulturus, facto iam initio, absoluet. Artem Heraldicam, adductis ex historia cuiusque regni et principatus memoratu inprimis dignis de occasione et tempore adhibitorum insignium, illustrare perseverabit. Institutionem epistolicam, in epistolis latinis, ex praeceptis exemplisque a Iunio et Morhofio collectis, in epistolis germanicis, ex Hallbaueri libro, *Anweisung zur Verbesserung Teutscher Oratorie* P. III. c. 4. traditam, continuabit. Historiae litterariae cognitionem comparaturis, singulis Mercurii et Saturni diebus, in Bibliotheca huius Gymnasii, secundum seriem Catalogi Wilschiani, libri cuiusque argumentum auctorisque vitam breuiter enarrabit etiam in posterum, ipsosque libros inspiciendos exhibebit.*

M. IO. ADAM. WEBERVS. Prof. Gymn.

Publice Selectanis et Primanis Nouum Testamentum Gr. explicare atque ex Cellarii Hist. Vniu. res gestas huius seculi perget exponere. Rationem stili eandem, quam adhuc, seruaturus, primi ordinis discipulis et Graeci et Romani et patrii, soluti aeque ac adstricti generis dicendi materias proponet. *In Secunda classe* Compendium Locor. Theol. Hutteri, Ciceronis Epist. ad diuers. Iul. Caesarem de Bello Ciu. vltiori explicatione illustrabit simulque discipulos ad formandas in primis recte periodos manuducet. *Prinatum, Primanis* Officia a Cicerone descripta et Logicam Zopffii explanabit, caeterum, quicquid temporis a laboribus ordinariis vacuum habet, in eo maxime collocans, quo studiosae iuuentuti prodesse tanto magis publice, editis nempe in eam ipsam rem scriptis, tranquillius queat: Cuilibet de studiis aut formandis aut tractandis priuatum adire ipsum volenti, aut emendandum aliquid adferenti, obuius et paratus.

M. IO. DAV. GSCHWENDIVS ConR. Gymn.

Publice in Cl. Sel. et Pr. Opitii Atrium cum Danzii Litteratore et Compendio vtriusque linguae V. T. clausum circa finem elapsi semestris, iterum aperiet, singulisque horis Ebraicis dictum classicum proponet. Hesiodo Theognidis sententias substituet. Loco Satyarum Horatii, Virgilii Aeneidem explanabit. *In cl. secunda* Metamorph. Ouidii explicationem continuabit atque in Iustini praelectione perget. *Prinatum cum discipulis Sel. et Pr. Classis* in Codice Ebraico ad XXVI. Cap. Genes. progressus, in caeteris enodandis pari fide versabitur. Cum *discipulis secundi ordinis* per Weisii Latium in Compendio peragratione facta, Hoffmanni Viam ad Compof. ling. lat. ingressus est. *Prinatis* Cornelium Nepotem, Epistolas Plinii, Epicteti Enchiridion aliis horis tractat, aliis conscribendarum epistolarum institutionem tradit.

IO. ANDREAS. MAYERVS Gymn. SubConr.

Publice cum alumnis in selectam et primam classem adscriptis in annum tempus Isocratis immorabitur Orationibus. Cum *discipulis secundae classis* in Grammatica Langiana explicanda ad calcem iam properans, mox ad carceres reuertetur, e quibus in varias iterum excurrens exercitationes, familiarem grammaticam reddere studebit. Parem Pericopis euangelicis graeco idiomate conscriptis, vna cum Grammatica Graeca Halensi, operam, nec minus suam Ouidii Libris Tristium explanandis industriam tribuet, et artis simul poeticae fundamenta componendique carminis rationem tradet. *Prinatum*, elegantissimum Cornelii Nepotis scribendi genus, *Prinatis*, Terentii Comoedias et Phaedri Fabulas, captui suorum se accommodans, ad vsum iuuentutis, imitando et variando transferet diligentissime. Ceterum tam in praescriptis horis, quam alia quauis data occasione stilum discipulorum romanum acuet studiosissime.

DEVS docentium discendumque industriam secundet atque omnia bene ac feliciter euenire iubeat.

P. P. post examen auctumnale clolcccxxvii.